

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет математики та інформатики
Кафедра алгебри та інформатики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

математики та інформатики

Ольга проф. Ольга МАРТИНЮК

“ 31 ” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Навчально-педагогічної
практики

обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Математика та інформатика»

Спеціальність: 014 «Середня освіта»

Предметна спеціальність: 014.04 «Середня освіта (Математика)»

Галузь знань: 01 – «Освіта / Педагогіка»

Рівень вищої освіти: перший бакалаврський

Факультет: математики та інформатики

Мова навчання: українська

Робоча програма **«Навчально-педагогічної педагогічної практики»** складена відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. (зі змінами, затвердженими Постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347) «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»; «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», «Положення про проведення практики студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» та «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» і відповідає освітньо-професійній програмі «Математика та інформатика», предметна спеціальність 014.04 «Середня освіта (Математика)», галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка» (затверджено Вченою радою ЧНУ, протокол № 7 від 30 червня 2022 року).

Розробник: Віра СІКОРА, доцент кафедри алгебри та інформатики,
кандидат фізико-математичних наук

Обговорено на засіданні **кафедри алгебри та інформатики**

Протокол № 15 від 1 липня 2022 року

Завідувач кафедри

алгебри та інформатики _____

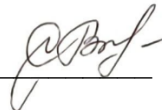
доц. Руслана КОЛІСНИК

Схвалено **Методичною радою факультету математики та інформатики**

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Голова методичної ради

факультету математики та інформатики _____

доц. Віра СІКОРА

© Сікора В.С., 2022 р.

© Факультет математики та інформатики, 2022 р.

Загальна інформація про навчально-педагогічну практику
для студентів спеціальності 014.04 «Середня освіта (Математика)»

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Вид підсумкового контролю	Кафедри
			кредитів	годин		
Денна / заочна	3	6	6	180	Залік	<i>керівництво студентами:</i> кафедра алгебри та інформатики <i>педагогічна консультація:</i> кафедра педагогіки та методики початкової освіти <i>психологічна консультація:</i> кафедра психології <i>загальне керівництво:</i> кафедра алгебри та інформатики

ЗАУВАЖЕННЯ: У випадку дистанційного навчання, на період карантину та / чи воєнного стану навчально-педагогічна практика може проходити в змішаному / дистанційному форматі в терміни, що визначені навчальними планами та з урахуванням особливостей змішаного / дистанційного навчання.

Вступ

«Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і має велике значення для набуття студентами професійних навичок і умінь, оволодіння ними сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.» [1]

У зв'язку з цим, всі види педагогічних практик, котрі проходять студенти ОПП «Математика та інформатика» факультету математики та інформатики ЧНУ імені Юрія Федьковича, є складовими елементами їх (студентів) фахової підготовки до роботи в ЗЗСО та покликані формувати якості вчителя математики (інформатики), озброїти майбутніх педагогів навичками та вміннями, необхідними для практичної діяльності в навчальних закладах, навчити самостійно і творчо застосовувати набуті під час навчання в університеті знання та вміння.

У **шостому семестрі** студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Математика та інформатика» (предметна спеціальність 014.04 «Середня освіта (Математика)», галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка»), один день на тиждень (по 6 годин в ЗЗСО), згідно зі складеним розкладом, проходять **навчально-педагогічну практику**, під час якої вони спостерігають за роботою вчителя, вчать (більш активно, порівняно з попереднім семестром) застосовувати набуті ними теоретичні знання та практичні навички з обов'язкових компонент ОПП (зокрема, «Вступ до спеціальності», «Математичний аналіз 1», «Лінійна алгебра», «Аналітична геометрія», «Програмування», «Основи інформаційних систем та технологій», «Педагогіка з основами педмайстерності», «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)», «Методика викладання математики», «Методика викладання інфор-

матики», «Основи інклюзивної освіти», «ІТ та онлайн-сервіси в професійній діяльності вчителя», «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога», «Професійно зорієнтована практика 1», «Професійно зорієнтована практика 2», «Ознайомлювальна педагогічна практика» тощо), вибіркового компоненту індивідуальної навчальної траєкторії.

У процесі проходження навчально-педагогічної практики студенти – майбутні вчителі математики / інформатики – спостерігають та в реальній обстановці навчального процесу ЗЗСО перевіряють власні теоретичні знання та вміння з математики / інформатики, педагогіки, методики викладання математики та інформатики, демонструють ці знання, вміння та навички під час самостійного написання конспектів та проведення уроків, факультативних занять, виховних годин (чи їх фрагментів), бінарних уроків, творчо підходячи до організації навчального процесу. Окрім цього, під час цієї практики студенти вже не тільки спостерігають роботу педагогів у ЗЗСО з точки зору знаходження спільної мови з кожним учасником освітнього процесу, але й намагаються застосувати отримані знання на практиці.

Базами ознайомлювальної педагогічної практики є заклади загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії тощо) різних форм власності. Перелік баз практики формується керівництвом факультету за поданням відповідних кафедр щорічно, за два місяці до початку практики та в рамках договору про співпрацю¹ між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та управління освіти Чернівецької міської ради.

ЗАУВАЖЕННЯ. На час воєнного стану та / або дистанційного навчання, здобувачі вищої освіти ОПП «Математика та інформатика», за погодженням з кафедрою алгебри та інформатики, можуть самостійно обирати базу практики та пропонувати її для укладання відповідного договору.

Студенти, які перебувають за кордоном, або на особливо небезпечних територіях можна направляти у ЗЗСО, які працюють у змішаному форматі з використанням дистанційних технологій навчання в умовах воєнного стану. У випадку перебування студента у країні, де навчається багато учнів з України, можна розглядати можливість проходження ним практики по місцю перебування із залученням його до уроків в Українських товариствах різних країн, при Асоціаціях допомоги іммігрантам з України (за умови, що в них діють суботні та недільні школи (в яких проводяться уроки з математики та інформатики) та студенту надано дозвіл на проходження у них такої практики).

¹ dohovir-pro-spivpratsiu-mizh-chernivetskym-natsionalnym-universytetom-imeni-yuriiia-fedkovycha-ta-upravlinnia-osvity-chernivetskoi-miskoi-rady.pdf (chnu.edu.ua)

Мета навчально-педагогічної практики

Метою навчально-педагогічної практики у шостому семестрі є підготовка студентів факультету математики та інформатики ЧНУ, які навчаються за предметною спеціальністю 014.04 – Середня освіта (Математика) до виконання функцій вчителя математики / інформатики та класного керівника у 5-9 класах ЗЗСО різних форм власності, ознайомлення їх із сучасними методами, формами організації роботи вчителя математики / інформатики, формування у них професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності; розвивати у студентів вміння спостерігати за навчальним та виховним процесом у ЗЗСО, здійснювати аналіз результатів процесу навчання учнів, використовуючи власні знання та вміння, отримані під час вивчення основ педагогіки, психології, методики викладання математики / інформатики, та попередніх практик; навчатися планувати навчальну діяльність учнів на уроці та в позаурочній роботі, реалізувати плани, творчо вирішувати педагогічні та методичні завдання у процесі навчання і виховання учнів, вносити до них методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату

Завдання навчально-педагогічної практики

Навчально-педагогічна практика проходить у рамках навчального процесу та передбачає включення всіх студентів, які навчаються за предметною спеціальністю 014.04 — «Середня освіта (Математика)» у систематичну педагогічну діяльність, починаючи з третього курсу та до завершення їх навчання. Це дозволяє послідовно і в повній мірі протягом усіх років навчання на факультеті поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю майбутніх вчителів математики / інформатики у ЗЗСО.

Під час даної практики студенти продовжують розпочаті в попередньому семестрі під час ознайомлювальної педагогічної практики спостереження та аналіз педагогічних процесів у ЗЗСО, вони цілеспрямовано осмислюють та вчать використовувати набуті знання та вміння під час проведення різних видів діяльності (уроків, фрагментів уроків, факультативних занять, виховних заходів тощо). Студенти здобувають навички самостійної практичної діяльності, удосконалюють власні прагнення до пошуку ефективних методів виховання та навчання дітей з урахуванням їх індивідуальних особливостей на засадах особистісно-орієнтованого навчання та виховання.

Отже, **завданнями** навчально-педагогічної практики є:

1. Поглиблення і закріплення знань із дисциплін за фахом та вироблення продуктивних умінь їх практичної реалізації.
2. Формування умінь та навичок самостійного планування, організації та проведення навчально-виховної та методичної роботи в умовах реальної роботи в ЗЗСО.
3. Вивчення та узагальнення студентами накопиченого передового педагогічного досвіду.
4. Сприяння формуванню у студента-практиканта критичної оцінки власної педагогічної діяльності, творчого аналізу психолого-педагогічних ситуацій та прагнення до постійного самовдосконалення.

Зміст навчально-педагогічної практики

Зміст навчально-педагогічної практики охоплює основні етапи діяльності закладу загальної середньої освіти і включає в себе навчальну, виховну, методичну, науково-дослідну та громадську роботу, а саме:

1. Ознайомлення з матеріальною базою ЗЗСО, традиціями колективу, законами України, законодавчими актами та нормативно-правовими документами що регламентують діяльність ЗЗСО.

2. Ознайомлення з особливостями календарного та тематичного планування роботи вчителя та класного керівника, з вимогами щодо оформлення та збереження документації.

3. Відвідування та проведення самостійних уроків і виховних заходів (чи їх фрагментів).

4. Спостереження за особливостями навчальної та виховної роботи учителів математики / інформатики – вивчення вікових й індивідуальних особливостей окремих учнів, виявлення особливостей педагогічного спілкування з учнями та вчителями.

5. Спостереження за навчальною роботою вчителя математики / інформатики: методика опитування, виклад нового матеріалу, організація самостійної роботи з учнями на уроці, вміння та методи активізації пізнавальної діяльності учнів, використання ППЗ, ознайомлення з обладнанням та навчально-методичним забезпеченням кабінету математики / інформатики.

6. Ознайомлення з досвідом виховної роботи класного керівника, допомога у проведенні виховних заходів (виховні години, години спілкування, бесіди, диспути, збори, конференції). Збір необхідної інформації для написання психолого-педагогічної характеристики учня та класу.

7. Ознайомлення з роботою вчителя / асистента вчителя з дітьми з особливими освітніми потребами (якщо в ЗЗСО таких дітей немає – переглянути відео уроки з математики).

8. Здійснення аналізу власної діяльності та її результатів, діяльності вчителів і студентів-практикантів.

Під час навчально-педагогічної практики рекомендується використання матеріалів:

- всеукраїнської школи онлайн: <https://mon.gov.ua/ua/tag/vseukrayinska-shkola-onlajn> ; [ВШО \(e-school.net.ua\)](https://e-school.net.ua)
- онлайн-уроків на сайті Топ Школа (безкоштовні авторські відео уроки з математики): [Топ Школа - YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCz0Wp10u08YU3v1Kl8p01pA)
- проєкту «Навчання без меж», розробленого МОН України, який передбачає трансляцію відеоуроків для школярів 5-11 класів мовою жестів: https://megogo.net/ua/school_ua

Результати навчання

У результаті проходження навчально-педагогічної практики студент 3-го курсу, який навчається за предметною спеціальністю 014.04 - «Середня освіта (Математика)» повинен отримати такі **компетентності** (відповідно до ОПП):

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2.** Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях.
- ЗК3.** Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.
- ЗК6.** Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.
- ЗК7.** Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання.
- ЗК8.** Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК11.** Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК1.** Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ФК2.** Здатність застосовувати різні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; використовувати інновації у професійній діяльності.
- ФК3.** Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.
- ФК4.** Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.
- ФК6.** Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.
- ФК8.** Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами); використання здоров'язберігаючих технологій під час освітнього процесу.
- ФК9.** Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
- ФК10.** Здатність подавати математичні міркування та висновки з них у формі, придатній для цільової аудиторії, а також аналізувати та обговорювати математичні міркування інших осіб, залучених до розв'язання тієї самої задачі.
- ФК13.** Здатність до аналізу математичних структур, у тому числі до оцінювання обґрунтованості й ефективності використовуваних математичних підходів.
- ФК15.** Здатність до застосування ефективних педагогічних методик й освітніх технологій для забезпечення та оцінки якості навчання математики та інформатики у закладах середньої освіти, до формування в учнів ключових і предметних компетентностей.

Після успішного завершення навчально-педагогічної практики, студент повинен продемонструвати заплановані **програмні результати навчання (ПРН)**, відповідно до ОПП:

ПРН4. *Здійснювати* добір і *застосовувати* сучасні освітні технології, методики та інновації для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінювати* результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН9. *Виявляти* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації; *генерувати* нові ідеї, *виявляти* та *розв'язувати* проблеми освітнього процесу, *проявляти* ініціативність та підприємливість.

ПРН10. *Аналізувати* власну педагогічну діяльність та її результати, *нести* відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих ситуаціях, *здійснювати* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН11. *Усвідомлювати* необхідність продовжувати навчання зі значним ступенем автономії з метою вдосконалення набутої кваліфікації

ПРН17. *Розуміти і реалізовувати* сучасні методики й освітні технології навчання математики та інформатики для виконання освітньої програми в базовій середній школі, *застосовувати* інформаційно-комунікаційні технології на уроках і в позакласній роботі.

Обов'язки студентів

1. Під час навчально-педагогічної практики студент повинен приходити до навчального закладу (бази практики) завчасно до початку занять та перебувати в ній не менше 6 годин на день (з них не менше 4-х годин – робота з учнями).
2. Дотримуватися правил внутрішнього порядку ЗЗСО, вказівок її директора і керівника практики від бази практики.
3. Виконувати всі види робіт, передбачені програмою та завданням практики, бути для учнів зразком дисциплінованості, ввічливості, працьовитості й організованості.
4. Ознайомитися з документацією щодо планування, обліку й звітності вчителів, класних керівників, асистентів вчителя, вихователів.
5. Під час кожного уроку в процесі спостереження за роботою вчителя та учнів вчитися використовувати різні методичні та технічні прийоми для перевірки домашнього завдання, опитування, подачі нової теми, закріплення знань тощо.
6. З допомогою вчителя математики / інформатики та класного керівника вивчати процес підготовки до уроків та виховних заходів, вивчати обов'язки вчителя математики / інформатики, класного керівника, асистента вчителя.
7. Під час уроків-спостережень знайомитися з досвідом провідних вчителів ЗЗСО.
8. Спостерігати за роботою асистента вчителя під час його роботи з учнями з особливими освітніми потребами, вивчати його методи та прийоми роботи з такими дітками.
9. Відвідувати:
 - уроки та факультативні заняття з математики / інформатики, заняття предметного гуртка (якщо такі є в ЗЗСО);
 - уроки математики / інформатики в 5-6 класах (котрі навчаються за програмою

НУШ);

- виховні заходи, які організовуються учнями та вчителями даного закладу, або іншими студентами-практикантами старших курсів (за можливості та з дозволу керівника практики від ЗЗСО – допомагати їм в організації та проведенні таких заходів);
- уроки (не обов'язково за фахом) провідних вчителів ЗЗСО.

10. Вчитися аналізувати відвідані заняття – до кожного відвіданого заняття намагатися скласти короткий план-аналіз, висловлюючи власну думку щодо методики його проведення.
11. Самостійно, але з обов'язковою перевіркою вчителя, підготувати 3 плани-конспекти уроків (два з математики, один – з інформатики) на запропоновані керівником від бази практики теми. Провести ці уроки (фрагменти уроків).
12. Використовувати отримані під час спостережень знання та вміння під час власної професійної діяльності – проведення уроків, факультативних занять та виховних занять.
13. З допомогою класного керівника проводити позакласну та позашкільну роботу з учнями закріпленого класу, вивчати методику проведення таких занять та намагатися використовувати її на практиці.
14. Спостерігати за колективом класу та кожного учня окремо з точки зору вчителя, класного керівника. На початку практики (за порадою класного керівника) обрати одного з учнів класу, за яким будуть проводитися більш уважні спостереження для написання його психолого-педагогічної характеристики.

Дидактична карта

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Організаційна робота (20 год.)	
Тема 1. Участь у настановчій конференції.	2
Тема 2. Знайомство з ЗЗСО; з керівниками практики від ЗЗСО (з учителями математики та інформатики, з класним керівником); з класами, у якому буде проходити практика, з класом, в якому студент буде спостерігати за роботою класного керівника.	4
Тема 3. Ознайомлення з внутрішнім розпорядком ЗЗСО.	2
Тема 4. Підбір навчальної, навчально-методичної літератури, інтернет-ресурсів для роботи під час практики.	6
Тема 5. Ознайомлення з оформленням і веденням класного журналу, електронного журналу, щоденниками учнів, видами та рівнями оцінювання результатів навчання учнів НУШ тощо.	6
Змістовий модуль 2. Навчальна робота (115 год.)	
Тема 6. Ознайомлення з календарним та поурочним плануванням.	12
Тема 7. Спостереження уроків вчителів математики / інформатики, провідних вчителів ЗЗСО.	60
Тема 8. Написання конспектів уроків. Підготовка презентацій, роздаткового матеріалу до уроків.	24

Тема 9. Проведення уроків (фрагментів уроків) згідно розкладу.	3
Тема 10. Відвідування уроків математики / інформатики в 5-6 класах (котрі навчаються за програмою НУШ)	10
Тема 11. Спостереження за роботою асистента вчителя під час його роботи з учнями з ООП. Відвідування інклюзивно-ресурсного центру.	6
Змістовий модуль 3. Виховна та позакласна робота (35 год.)	
Тема 12. Знайомство з учнями. Участь в бесідах класного керівника з учнями на виховні та педагогічні теми.	15
Тема 13. Підготовка та проведення виховних годин, екскурсій.	10
Тема 14. Підготовка та проведення позакласних / позашкільних заходів.	10
Змістовий модуль 4. Підготовка звітної документації (10 год.)	
Тема 15. Написання звіту про проходження педагогічної практики та оформлення документації навчально-педагогічної практики.	8
Тема 16. Участь у підсумковій конференції.	2
ВСЬОГО:	180

Завдання для самостійної роботи

1. На основі навчальних програм з математики / інформатики, проаналізувати зміст, структуру та послідовність матеріалу, який вивчатиметься під час проходження навчально-педагогічної практики.
2. Ґрунтовно опрацювати відповідний зміст матеріалу шкільних підручників, з якими працюють вчителі математики / інформатики в класах, за якими закріплено студента.
3. Опрацювати календарне планування роботи вчителя та план виховної роботи класного керівника (того класу, до якого прикріплено даного студента).
4. Скласти детальний план проходження ознайомлювальної практики на весь період практики.
5. Систематично опрацьовувати науково-методичну літературу та необхідні для практики додаткові джерела / інтернет-ресурси, які потрібні для організації навчально-виховної роботи зі школярами.
6. Ознайомитися та проаналізувати онлайн-сервіси та програмні засоби навчання, які використовують вчителі математики та інформатики бази практики.
7. За можливості, здійснити апробацію матеріалів власної курсової роботи під час проведення уроків чи факультативних занять з математики / інформатики.
8. Зібрати, систематизувати та узагальнити інформацію, потрібну для написання психолого-педагогічної характеристики на одного із учнів класу, за яким студента закріплено в ролі класного керівника.
9. Систематично опрацьовувати потрібні для практики матеріали, інтернет-джерела тощо та, згідно з планом роботи класного керівника, допомагати йому в проведенні поза-класної та позаурочної роботи.
10. Впродовж практики вивчати методику організації роботи вчителя математики / інформатики (та, додатково, фізики, хімії, біології тощо) та класного керівника.

11. Проаналізувати особливості використання кабінетної системи та різних засобів навчання у процесі формування знань. Звернути увагу на роботу в змішаному та дистанційному форматі.
12. Ознайомлення з матеріальним та навчально-методичним забезпеченням кабінету математики / інформатики в ЗЗСО.
13. Ознайомлення з можливостями використання віртуальних лабораторій, STEM-лабораторій під час проведення уроків математики / інформатики (та / або фізики, хімії, географії, біології тощо).

Звітність

Протягом трьох днів після останнього дня практики в ЗЗСО студент подає на кафедру алгебри та інформатики керівнику практики від кафедри для перевірки² наступні документи:

1. **Щоденник**³ педагогічних спостережень, в якому коротко відображено всю щоденну роботу студента-практиканта під час навчально-педагогічної практики.
2. Розширені **плани-конспекти**⁴ трьох уроків (два з математики, один – з інформатики) на теми, запропоновані вчителями математики та інформатики.
3. **Відеофрагмент** одного з проведених уроків.
4. Розширений **план-конспект виховного заходу**⁵.
5. **Характеристика студента**⁶, у якій описана його робота під час практики в якості вчителя математики, вчителя інформатики та класного керівника, з виставленими за 12-бальною шкалою оцінками за навчальну та виховну роботу.
6. **Характеристика класу**⁷.
7. **Характеристика учня**⁷.
8. **Звіт з практики**⁸.

² Оформлені відповідним чином та відскановані у форматі pdf звітні документи про практику потрібно приєднати до відповідної вкладки в Classroom, а оригінали цих документів передати на кафедру алгебри та інформатики (в підписаній паперовій папці з зав'язками).

³ Щоденник практики підписують вкінці: вчитель математики, вчитель інформатики, класний керівник, директор ЗЗСО; ставиться печатка ЗЗСО. На останній сторінці щоденника керівних практики від кафедри пише власні зауваження та коментарі щодо практики студента, виставляє оцінку за практику (за 12-бальною шкалою) та ставить підпис.

⁴ Вкінці кожного конспекту уроку вчитель математики / інформатики (відповідно) пише власні короткі коментарі та зауваження щодо наповнення, оформлення та проведення цього уроку, виставляє оцінку (за 12-бальною шкалою) та підписує. Кожен з цих конспектів перевіряє та підписує вкінці керівник практики від факультету.

⁵ Вкінці план-конспекту виховного заходу класний керівник пише власні короткі коментарі та зауваження щодо наповнення, оформлення та проведення цього заходу, виставляє оцінку (за 12-бальною шкалою) та підписує. Конспект перевіряє та підписує вкінці керівник практики від факультету.

⁶ Характеристику студента-практиканта підписують: вчитель математики, вчитель інформатики, класний керівник, за якими студента було закріплено на час практики; вкінці – підпис директором ЗЗСО та печатка ЗЗСО.

⁷ Характеристику класу та характеристику класу підписують студент та класний керівник цього класу.

⁸ Звіт підписує студент-практикант та керівник практики від кафедри.

Щоденник практики рекомендується оформлювати в зошиті (48-60 стор.) або в електронному вигляді. Записи потрібно починати з першого дня проходження практики.

Плани-конспекти уроків та виховного заходу і т.п. можна, за бажанням, подати в цьому ж зошиті вкінці (з усіма потрібними підписами та печатками) або на окремих листках формату А4.

Критерії оцінювання

Оцінювання студентів здійснюється на основі результатів їх роботи. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал практики, виконання якого перевіряється під час етапів контролю.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи студентів впродовж практики оцінюються в ході практики за кожен вид діяльності та поточного контролю в діапазоні від 1 до 70 балів, а результати підсумкового контролю (заліку) оцінюються від 1 до 30 балів.

Критерії оцінки та бали				Максимальна кількість балів
ЕТАП 1. РОБОТА В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ (оцінки за цей етап виставляють вчителі математики, інформатики та класний керівник з того ЗЗСО, у якому студент проходить практику)				
1. Відвідування та дотримання правил внутрішнього розпорядку ЗЗСО				
студент не відвідував ЗЗСО без вказування причини	студент не відвідував ЗЗСО з поважної причини, проте виконував завдання практики в дистанційному форматі (в індивідуальному порядку), за узгодженням з керівниками практики від ЗЗСО та кафедри	студент дотримувався правил внутрішнього розпорядку ЗЗСО, вказівок її директора і керівника практики; виконував усі види робіт, передбачені програмою та завданням педагогічної практики, акуратно і ретельно здійснював записи, спостереження тощо		6
0	1-4	5-6		
2. Знайомство з документацією щодо планування, обліку й звітності вчителів, класних керівників, асистентів вчителя, вихователів				
не знайомився	ознайомився тільки з 1-2 такими документами, про що є короткі записи в щоденнику практики	ознайомився із не більше ніж 4-ма такими документами, проте не всі з них проаналізовано в щоденнику практики	ознайомився із щонайменше 5-ма різними документами, до кожного наведено власні спостереження у щоденнику практики	6
0	1-2	3-4	5-6	
3. Відвідування: уроків та факультативних занять з математики/інформатики, занять гуртків з математики та інформатики (якщо такі є в ЗЗСО); виховних заходів, які проводяться учнями навчального закладу; уроків (не обов'язково за фахом) провідних учителів ЗЗСО; уроків (не обов'язково за фахом), які проводяться для учнів класу, за яким студента-практиканта закріплено в ролі класного керівника				
не відвідував	відвідав не менше 50% заходів із перерахованих, про що є запис в щоденнику практики	відвідав не менше 70% таких заходів, проте не всі з них описано (проаналізовано) в щоденнику практики	відвідав не менше 90% таких заходів, всі з них описано та проаналізовано з методичної точки зору в щоденнику практики	6
0	1-3	4-5	5-6	

4. Під час спостереження за роботою вчителя та учнів вчитися використовувати різні методичні та технічні прийоми для перевірки домашнього завдання, опитування, подачі нової теми, закріплення знань тощо				
спостереження не описані в щоденнику практики	у щоденнику практики описано спостереження не до всіх відвіданих уроків або спостереження є, проте короткі та не дуже інформативні	у щоденнику практики присутні спостереження щодо всіх уроків та видів практики, до кожного з них є власні міркування		6
0	1-3	4-6		
5. Вивчення процесу підготовки до уроків та виховних заходів, вивчення обов'язків вчителя математики / інформатики, класного керівника, асистента вчителя				
спостереження не описані в щоденнику практики	у щоденнику практики описано спостереження не до всіх вказаних етапів практики або спостереження є, проте короткі та не дуже інформативні	у щоденнику практики присутні спостереження щодо всіх вказаних етапів практики, до кожного з них є власні міркування		6
0	1-4	5-6		
6. Підготувати 3 плани-конспекти уроку (два з математики, один – з інформатики) на запропоновані керівником від бази практики теми				
конспектів немає	підготовлено один конспект	підготовлено два конспекти, проте з помилками та неточностями	всі три конспекти підготовано самостійно та згідно з вимогами	6
0	1-3	4-5	6	
7. Підготувати один план-конспект виховного заходу				
конспекту немає	конспект підготовлено, проте з помилками та неточностями	конспект підготовано самостійно та згідно з вимогами		2
0	1	2		
8. Проведення уроків та виховного заходу				
студент не провів жодного уроку / виховного заходу	Виставлені у 12-бальній шкалі оцінки вчителів за кожен із трьох проведених під час практики урок та за один виховний захід (чи їх фрагмент) підсумовуються та множаться на 0,125			6
0				
9. Ступінь самостійності студента під час практики, його активна позиція під час практики				
під час практики студент не виявляв жодної самостійності та активності	під час практики студент зрідка виявляв активність, не завжди виконував покладені на нього обов'язки щодо спостереження за роботою вчителя математики / інформатики та класного керівника	під час практики студент був активним, чітко та якісно виконував покладені на нього обов'язки щодо спостереження за роботою вчителя математики / інформатики, класного керівника		6
0	1-3	4-6		
Разом за ЕТАП 1				50

ЕТАП 2. ПЕРЕВІРКА ДОКУМЕНТАЦІЇ (оцінки за цей етап виставляє керівник практики від кафедри після перевірки поданої документації)			
10. Ведення щоденника практики			
щоденник практики відсутній	щоденник є, але записи в ньому несистематичні, немає аналізу всіх відвіданих уроків	щоденник є, записи в ньому систематичні, є короткі аналізи всіх відвіданих уроків, студент робить власні висновки щодо кожного відвіданого уроку	7
0	1-4	5-7	
11. Конспекти уроків			
конспекти уроків відсутні	кожен з трьох конспектів уроків оцінюється максимально по 2 бали, якщо вони оформлені згідно з вимогами		6
0			
12. Характеристика класу та учня			
характеристики відсутні	підготовлено характеристику класу та характеристика учня – кожна з них оцінюється по 2 бали, якщо вони оформлені згідно з вимогами.		4
0			
13. Звіт практики			
Звіт відсутній	Звіт з практики оцінюється максимально в 3 бали, якщо він оформлений згідно з вимогами		3
0			
Разом за ЕТАП 2			20
ЕТАП 3. ЗАХИСТ ПРАКТИКИ⁹ (даний етап оцінює комісія з захисту практики)			
Доповідь студента щодо навчально-педагогічної практики є невпевненою, містить неточності та (або) помилки, студент не може відповісти на (додаткові) питання щодо практики, неспроможний відповісти на питання щодо завдань практики тощо			1-6
Доповідь студента щодо навчально-педагогічної практики є неповною, містить незначні неточності, студент намагається дати відповідь на поставлені (додаткові) запитання			7-13
Доповідь студента щодо навчально-педагогічної практики є впевненою, проте він допускає неточності у відповідях на поставлені запитання, не завжди може чітко та в повній мірі обґрунтувати основні питання щодо відвіданих уроків та виховних заходів			14-20
Доповідь студента щодо навчально-педагогічної практики є впевненою, він дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, проте не завжди впевнений в аргументації, або не завжди коректно формулює власні міркування			21-26
Доповідь студента щодо навчально-педагогічної практики є чіткою та впевненою, він дає правильні та чіткі відповіді на всі поставлені запитання, правильно аргументує кожную відповідь			27-30
Разом за ЕТАП 3			30
ЗАГАЛОМ:			100

⁹ Захист практики є ОBOB'ЯЗКОВИМ. У випадку неявки студента на захист, кафедра призначає іншу дату захисту практики.

Підведення підсумків практики

Результат складання заліку з практики заноситься в екзаменаційну відомість, проставляється в заліковій книжці та в журналі обліку успішності студентів в деканаті.

Завідувач кафедри (або відповідальний за практику по факультету) інформує адміністрацію факультету про результати проходження практики на засіданні Вченої ради факультету та ці результати затверджуються протоколом засідання Вченої ради факультету.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку

Шкала оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	добре
	C (70-79)	
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно
	F (1-34)	

Рекомендована література

Основна

1. Положення про проведення практики студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (затвержене Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича 31 серпня 2020 року, протокол № 7)) [Збірник нормативних документів ЧНУ 2021.pdf - Google Диск \(ст. 113\)](#)
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затв. наказом МОНУ від 08.04.93. № 93 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 30.04.93 за № 35. [Про затвердження Положення про пр... | від 08.04.1993 № 93 \(rada.gov.ua\)](#)
3. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017р. Київ: АЛЕРТА, 2018. 120с. www.golos.com.ua/article/294010.
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді // Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2015. № 8. С. 87 – 95.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти // Інф. зб. та коментарі Мін. освіти і науки України. 2011. № 4 – 5 – 6. С. 84 – 93.
6. Концептуальні засади реформування середньої освіти// [Book-FINAL-CS6-UPD \(mon.gov.ua\)](#)
7. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів: збірник науково-методичних праць / За заг. ред. В. Є. Литнєва, Н. Є. Колесник, Т. В. Наумчук.— Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. — С. 425-431.
8. Башкір О.І. Роль педагогіки в системі підготовки майбутніх учителів нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя : КПУ, 2018. Вип. 60. С. 12-17.
9. Безперервна пропедевтична педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів вищої педагогічної освіти першого (бакалаврського) рівня другого року навчання / за ред. С. Т. Золотухіної. Харків : Планета-Принт, 2019, 42 с.

10. Наскрізна педагогічна практика: Навч.-метод. посіб. / за ред. А.А. Сбруєвої.— Суми, 2016.— 324 с.
11. Педагогічна практика «Пробні уроки» : навч.-метод. посіб. / І.С. Руснак, М.Г. Іванчук, Т.Д. Федірчик та ін.— Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2006.— 159 с.

Допоміжна

12. Практична підготовка студентів-магістрів спеціальності 014.04 – Середня освіта (Математика): Методичні вказівки / Укл.: Колісник Р.С., Мартинюк О.В., Сікора В.С.— Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. – 52 с.
13. Навчальна, педагогічна та переддипломна практики: Методичні вказівки для студентів спеціальності 080101 – Математика / Укл.: Петришин Р.І., Сікора В.С.— Чернівці: Рута, 2005.

Інформаційні ресурси

14. [Загальна середня освіта | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
15. [Навчальні програми, підручники та навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
16. [Нова українська школа | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
17. [Державний стандарт базової середньої освіти | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
18. Державний стандарт базової і повної середньої освіти [Про затвердження Державного ста... | від 23.11.2011 № 1392 \(rada.gov.ua\)](http://rada.gov.ua)
19. Уроки Всеукраїнської школи онлайн:
<https://mon.gov.ua/ua/tag/vseukrayinska-shkola-onlajn> ; [ВШО \(e-school.net.ua\)](http://e-school.net.ua)
20. Онлайн-уроки на сайті Топ Школа (безкоштовні авторські відео уроки з математики):
[Топ Школа - YouTube](https://www.youtube.com/channel/UC...)
21. [Курси підвищення кваліфікації для вчителів математики | «На Урок» \(naurok.com.ua\)](http://naurok.com.ua)
22. [Математика. Просто | EdEra \(ed-era.com\)](http://ed-era.com)
23. [Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України» — Головна \(intellect-ukraine.org\)](http://intellect-ukraine.org)
24. [Факультет математики та інформатики - Факультет математики та інформатики \(chnu.edu.ua\)](http://chnu.edu.ua)
25. Сайт наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
<http://www.library.chnu.edu.ua/>
26. [Навчання дітей у спеціальних закладах освіти | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
27. Уроки проєкту «Навчання без меж», розробленого МОН України, який передбачає трансляцію відеоуроків для школярів 5-11 класів мовою жестів: https://megogo.net/ua/school_ua